

Sinisen biotalouden hankkeiden hakumenettelyn ohje

Johdanto

Pääministeri Sipilän strategisen hallitusohjelman toimenpidesuunnitelmassa on varattu yhteensä 5 miljoonaa euroa sinisen biotalouden kärkihankkeen edistämiseen. Biotalous ja puhtaiden ratkaisujen ministerityöryhmä hyväksyi 25.11.2016 sinisen biotalouden kansallisen kehittämissuunnitelman (<http://mmm.fi/biotalous/sininen-biotalous>). Maa- ja metsätalousministeriö asetti 1.2.2017 ohjausryhmän kansallisen kehittämissuunnitelman toimeenpanoa varten. Ohjausryhmän ehdotuksesta ministeriö avaa hakumenettelyn sinisen biotalouden hankkeiden toteuttamiseksi seuraavissa teemoissa:

1. Vesialan kansainvälistymisen vauhdittaminen
2. Vesistömatkailun uudet palvelukonseptit
3. Vesistöissä olevien ravinteiden ja energian kestävä hyödyntäminen

Maa- ja metsätalousministeriö on varannut hankkeiden rahoittamiseen enintään 1 500 000 euroa. Kuhunkin hakuteemaan on varattu rahoitusta 500 000 euroa. Mikäli hakuteemassa jää käyttämättä rahoitusta tai teemaan ei tule hyväksyttäviä hakemuksia, ministeriö voi siirtää käyttämättä jääneen rahoituksen muihin teemoihin.

Maa- ja metsätalousministeriö pidättää oikeuden neuvotella hankkeiden sisällöstä sekä mahdollisesta yhdistämisestä. Jos hankkeet eivät ole riittävän laadukkaita, ministeriöllä on oikeus olla hyväksymättä mitään hankkeita.

Kärkihankeraha kohdennetaan erityisesti toimiin, jotka edistävät uutta liiketoimintaa ja uudenlaisia toimintatapoja ja kumppanuuksia sekä luovat uusia älykkäitä ja kestäviä ratkaisuja vesiluonnonvarojen käyttöön.

Hakuteemat

1. Vesialan kansainvälistymisen vauhdittaminen

Globaali tarve vesivarojen hallintaan ja vesiympäristön tilan parantamiseen, veden käyttöön, puhdistamiseen ja kierrätykseen liittyville ratkaisuille kasvaa voimakkaasti. Erityisesti kasvava kysyntä on vettä ja energiaa säästävillä sekä ravinteita kierrättäville ratkaisuille biotalouden ja teollisuuden eri aloilla sekä yhdyskuntien vesihuollossa. Kansainvälisillä markkinoilla tarvitaan asiakkaiden tarpeisiin perustuvia tuotteita, palveluja ja kokonaisratkaisuja sekä niiden tuottamiseen kykeneviä verkostoja ja klustereita.

Teemassa 1 haetaan hankkeita, joilla edistetään vesialan vientiliiketoiminnan kasvua sekä erityisesti asiakaslähtöisten kokonaisratkaisujen tai palveluiden tarjoamista.

Hakumenettelyn puitteissa voidaan rahoittaa muun muassa toimenpiteitä yritysten kansainvälistymiseen liittyvien uusien ja monistettavien verkostomaisten toimintamallien ja uusien liiketoimintakonseptien kehittämiseksi ja pilotoimiseksi. Erityisesti haetaan toimialaa uudistavia ja yhteistyötä lisääviä hankekokonaisuuksia. Rahoitettavilla hankkeilla voidaan myös edistää yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä vesialan viennin kasvattamiseksi konkreettisissa tapauksissa.

Rahoitusta voivat hakea mm. yritykset, järjestöt ja julkiset toimijat. Hyödyn on kohdistuttava useille yrityksille/yritysr ryhmälle. Hakumenettelyn puitteissa ei rahoiteta yksittäisten yritysten viennin edistämiseen tähtäviä toimenpiteitä.

Lisätietoja antaa:

Etelä-Savon ELY-keskus: Kirsi Kosunen, p. 0295 024 056, kirsi.kosunen@ely-keskus.fi

Maa- ja metsätalousministeriö: Ville Keskisarja, p. 0295 162 390, vile.keskisarja@mmm.fi

2. Vesistömatkailun uudet palvelukonseptit

Suomen matkailuelinkeino on viime vuosina kasvanut ja kansainvälistynyt muita toimialoja nopeammin. Luontomatkailu kasvaa muuta matkailua nopeammin. Vesiluonto tuottaa myös huomattavia hyvinvointi- ja terveyshyötyjä. Vesien äärelle on mahdollista kehittää myös kokonaan uusia hyvinvointia, terveyttä, kuntoutusta ja hoivaa tarjoavia palveluja. Yhteistyö esimerkiksi hyvinvointi- ja mittausteknologiayritysten kesken voi avata uudenlaisia liiketoimintamalleja.

Teemassa 2 haetaan hankkeita, joilla vauhditetaan vesistöihin perustuvaa matkailua sekä edistetään uusien palvelukonseptien ja -ratkaisujen syntymistä vesistömatkailuun. Erityisesti haetaan hankkeita, joissa veden hyvinvointivaikutuksia käyttämällä saadaan lisäarvoa matkailuelämyksiin sekä hankkeita, joilla lisätään vesistöjen hyödyntämistä olemassa olevissa matkailukohteissa/keskuksissa. Rahoitettavissa hankkeissa voidaan luoda tai kokeilla uusia palveluinnovaatioita, digitaalisia palvelualueita tai liiketoimintamalleja.

Rahoitusta voivat hakea mm. yritykset, järjestöt ja julkiset toimijat.

Lisätietoja antaa:

Etelä-Savon ELY-keskus: Outi Kaihola, p. 0295 024 047, outi.kaihola@ely-keskus.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö: Nina Vesterinen, p. 0295 047 013, nina.vesterinen@tem.fi

3. Vesistöissä olevien ravinteiden ja energian kestävä hyödyntäminen

Itämeren ja monien sisävesien yksi suurimmista ympäristöongelmista on rehevöityminen. Vesistöissä on paljon ylimääräisiä ravinteita sekä haitallisia biomassoja (esim. sinilevät), joiden hyödyntäminen ei kuitenkaan vielä ole taloudellisesti kannattavaa. Kehitystyön avulla voi olla mahdollista löytää teknisiä ratkaisuja tai biologisia menetelmiä, jotka hyödyntävät mereen ja vesistöihin joutuneita ravinteita ja samalla parantavat vesien tilaa. Erilaiset tuotannolliset symbioosit, kuten vesi-, ravinne- ja energiatalouden yhteensovittaminen, on

huomattava mahdollisuus uuden taloudellisen toiminnan lähteeksi ja teollisen toiminnan kestävyuden parantamiseksi.

Teemassa 3 haetaan hankkeita, jotka edistävät uusien ratkaisujen syntymistä ja käyttöönottoa erityisesti meressä ja vesistöissä olevien ravinteiden, materiaalien ja energian hyödyntämiseksi ja rehevöitymisen hillitsemiseksi. Hakumenettelyn puitteissa voidaan rahoittaa myös kokeiluhankkeita, jotka liittyvät tuotannollisiin symbiooseihin ja uusiin liiketoimintamalleihin.

Rahoitusta voivat hakea mm. yritykset, järjestöt ja tutkimuslaitokset.

Lisätietoja antaa:

Etelä-Savon ELY-keskus: Esa Pekonen p. 0295 024 159, esa.pekonen@ely-keskus.fi

Maa- ja metsätalousministeriö: Timo Halonen, p. 0295 162 411, timo.halonen@mmm.fi

Hakemusten arviointi

Tuen myöntäminen perustuu harkintaan sekä arviointiin hakemusten odotetusta vaikuttavuudesta ja innovatiivisuudesta sekä kustannustehokkuudesta. Rahoitettavan hankkeen tulee olla laadukas ja toteuttamiskelpoinen. Hakemusten vaikuttavuutta ja innovatiivisuutta arvioidaan erityisesti alla olevien kriteerien perusteella.

1. Eri alojen osaamisen yhdistyminen uudella tavalla
2. Teknisten ratkaisujen tai sovellusten uutuus
3. Kytkeä tutkimukseen, osaamiseen ja koulutukseen
4. Uudet toimintamallit tai palvelukonseptit
5. Ratkaisun elinkelpoisuus, monistettavuus ja laajennettavuus
6. Kumppanuudet julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kesken
7. Kansainvälisen liiketoiminnan tai uusien työpaikkojen edistäminen
8. Vaikutus ympäristön tilaan

Eduksi katsotaan, jos hanke valmistuu vuoden 2018 loppuun mennessä.

Hakumenettely

Hakuaika päättyy 14.7.2017. Rahoitusta haetaan avustushakemuksella ja siihen tulee liittää tarkempi hankesuunnitelma, jonka pituus on enintään 15 sivua.

Hakemukset on jätettävä viimeistään haun päättymispäivänä kirjallisesti klo 16.15 mennessä Etelä-Savon ELY-keskukseen osoitteeseen:

Etelä-Savon ELY-keskus
Kirjaamo
PL 164, 50101 Mikkeli

Rahoituksen suuruus ja yleiskulut

Tuen määrä on harkinnanvarainen. Tuen määrä voi olla enintään 100 % yleishyödyllisissä hankkeissa ja enintään 50 % yksittäisiä yrityksiä hyödyttävissä hankkeissa. Hakijan omarahoitusosuus katsotaan eduksi.

Hakijan tulee esittää tositteet muodostuneista kuluista.

Hakija voi esittää kiinteämääräisen rahoituksen soveltamista (ns. flat rate) hankkeen yleiskustannusten korvaamisessa. Tällöin todellisten kustannusten ohella korvataan kiinteämääräisesti 15 % suoria palkkakuluja vastaava määrä ja välillisiä kustannuksia ei korvata erikseen. Mallissa ei tarvita erillistä selvitystä kiinteämääräisestä osuudesta. Kiinteämääräisen rahoituksen mallia suositellaan erityisesti kehittämishankkeisiin sen mahdollistaessa kevyemmän hankehallinnon hankalasti todennettavissa olevien pienten välillisten kustannusten jäädessä kokonaan pois. Esimerkiksi ohjausryhmän kokous- ja matkakulut kuuluvat kiinteämääräiseen osuuteen, joita ei erikseen korvata. Sen sijaan hankehenkilöstön matkakulut voidaan laskuttaa toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Hankkeiden arviointi ja päätöksenteko sekä sovellettava lainsäädäntö

Etelä-Savon ELY-keskus arvioi hakumenettelyssä saapuneet hakemukset yhteistyössä muiden asianomaisten ELY-keskusten kanssa ja tekee esityksen sinisen biotalouden ohjausryhmälle rahoitettavista hankkeista. Ohjausryhmä arvioi hakemusten vaikuttavuuden sekä mahdollisen päällekkäisyyden muista rahoitusinstrumenteista rahoitettavien toimenpiteiden kanssa. Ohjausryhmäkäsittelyn jälkeen maa- ja metsätalousministeriö päättää hankkeiden rahoittamisesta ja siirtää määrärahan Etelä-Savon ELY-keskukselle hankkeiden rahoittamiseksi.

Hakumenettelyn toteuttamiseen ja tukien myöntämiseen sekä hallinnointiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Tuet myönnetään valtionavustuslain 5 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaisina hankeavustuksina kokeilu-, käynnistämisen-, tai kehittämishankkeisiin taikka muihin tarkoitukseltaan rajattuihin hankkeisiin. Rahoitusta ei myönnetä yritysten normaaleihin tuotannollisiin investointeihin.

Mikäli haettava tuki myönnetään valtiontukena, noudatetaan vähämerkityksisen tuen periaatteita komission asetuksen 1407/2013¹ mukaisesti.

De minimis -tuella tarkoitetaan vähämerkityksistä julkista tukea, jonka määrä on enintään 200 000 euroa nykyisen ja kahden edellisen verovuoden ajanjaksolla. Maataloudessa ja

¹ Komission asetus (EU) N:o 1407/2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen

kalataloudessa de minimis -tuen raja on alhaisempi. Hakijan tulee ilmoittaa ennen tuen myöntämistä kirjallisesti hakemuslomakkeessa, paljonko yritys on saanut eri viranomaisilta de minimis -tukea kuluvaan ja kahden edellisen verovuoden aikana. Lisätietoja de minimis -tuesta löytyy työ- ja elinkeinoministeriön sivulta (<http://tem.fi/vahamerkityksinen-tuki-eli-de-minimis-tuki>).